

Зобов'язання аудитора перед клієнтом за можливі штрафні санкції з боку ДФС за порушення податкового законодавства після перевірки аудитором зазначаються в договорі. Практика вказує, що норму відповідальності за такого типу санкції аудитори не включають до договору на обов'язковий аудит, а відносять до угоди про надання консультаційних послуг. Таким чином, перевірка оподаткування і відповідальність за результати виноситься за рамки аудиту фінансової звітності, що підтверджує особливий характер податкового аудиту.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ

*Малій О.Г., к.е.н, доцент, Накісько О.В., к.е.н, доцент
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

З переходом на ринковий механізм господарювання відбуваються зміни у поглядах на процеси прийняття управлінських фінансових рішень та механізми їх реалізації.

Питання бухгалтерського обліку та контролю висвітлені у працях вітчизняних вчених Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Т.Г. Маренич та багатьох інших дослідників. Разом з тим, залишається значна частина питань, які підлягають вирішенню або мають дискусійний характер.

Останнім часом, з метою зменшення регуляторного впливу на суб'єкти господарювання, Національний банк України постановою №37 від 12.02.2019 р. урегулював низку питань щодо порядку ведення касових операцій у національній валюті. Зміни були внесені до постанови Правління НБУ №148, якою затверджено Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [4,5].

Зокрема, деталізовано такі питання:

-розширено перелік випадків, на які не поширюються обмеження готівкових розрахунків між суб'єктами господарювання та фізичними особами у розмірі 50 000 гривень. Тепер такі обмеження не поширюються на виплати, пов'язані з оплатою праці, враховуючи соціальну значимість таких питань

та на використання готівкових коштів з фонду оперативно-розшукових (негласних слідчих) дій;

- уточнено норми щодо оприбуткування готівки при застосуванні РРО з урахуванням вимог наказу Міністерства Фінансів №547. Зокрема, надається можливість оприбуткування готівки в касах відокремлених підрозділів установ/підприємств, які проводять готівкові розрахунки із застосуванням РРО без ведення касової книги, шляхом забезпечення зберігання щоденних фіскальних звітних чеків (щоденних Z-звітів) в електронній формі протягом трьох років і занесення інформації згідно з фіскальними звітними чеками до відповідних книг обліку (книги обліку розрахункових операцій – у разі її використання);

- внесено зміни до порядку встановлення ліміту каси небанківським фінансовим установам, які отримали ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків та які, крім операцій з приймання готівки для подальшого її переказу, здійснюють видачу переказів готівкою. Небанківським фінансовим установам пропонується встановлювати ліміт каси в сумі, необхідній для забезпечення своєчасного та в повному обсязі виконання зобов'язань з виплати сум переказів за першою вимогою отримувача;

- уточнено поняття відокремлених підрозділів суб'єктів господарювання та визначено, що це філії, представництва, відділення, що наділяються частиною майна господарських організацій, здійснюючи щодо цього майна право оперативного використання чи інше речове право, передбачене законодавством України, та інші структурні підрозділи (стаціонарні або пересувні), де реалізуються товари, надаються послуги та здійснюються розрахункові операції.

Протягом 2017-2018 рр. значно розширилося коло суб'єктів, які зобов'язані використовувати касові апарати, це платники єдиного податку, які здійснюють торгівлю складними побутовими товарами, медичними препаратами та медичним обладнанням Також вступило в силу нове положення про порядок дотримання касової дисципліни в національній валюті. Восени 2018 року Міністерство фінансів внесло зміни у порядок реєстрації та застосування касових апаратів (РРО). Окрім того стартував пілотний проект по реєстрації та використанню нових

моделей програмних та програмно-технічних комплексів (гаджетів) для реєстрації розрахункових операцій.

Згідно офіційних даних, протягом 2018 року співробітники Державної фіскальної служби провели майже 17 тис. перевірок зі 130 тис. суб'єктів господарювання, які використовують у своїй діяльності РРО. Під час таких візитів в кожного з цих платників податків податківці знайшли порушення. В результаті цього підприємства сплатили штрафів у сумі 937 млн. грн., так для порівняння у 2017 році штрафні санкції склали 388 млн. грн. Це свідчить про те, що система, нажалі працює проти бізнеса.

Органи Державної фіскальної служби перевіряють:

- дотримання порядку ведення операцій з готівкою;
- ведення касової книги і касових документів;
- оприбуткування надходжень готівки;
- дотримання встановлених лімітів каси, строків і порядку здавання готівкової виручки;
- цільове використання готівки, яку підприємство одержує в установі банку;
- контроль за видачею значних сум готівки;
- дотримання порядку видачі готівки під звіт та її використання;
- дотримання обмежень на здійснення готівкових розрахунків;
- невидача розрахункового документа при здійсненні розрахунків з покупцем;
- проведення операцій без РРО;
- самовільне втручання у програмне забезпечення РРО.

Таким чином, система контролю має бути налаштована таким чином, аби створювати мінімум складнощів у процесі використання касових апаратів та на всебічну підтримку бізнесу. В той же система має бути націлена на всебічний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання встановлених державою норм та вимог.

Література

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник / С.Ф. Голов. – К.: ЦУЛ, 2018. – 400с.

2. Деньги. Газета №20 (68).-от 25 апреля 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dengi.ua>.

3.Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: Підручник./ Т.Г. Маренич, за ред. В.Я. Амбросова. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 896 с.

4. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Постанова правління Національного банку України №148 від 29.12.2017. Документ v0148500-17, поточна редакція від 15.02.2019, документ v0037500-19.

5. Про затвердження Змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, Постанова правління Національного банку України №37 від 12.02.2019.

КОМП'ЮТЕРНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ

*Маренич Т.Г., д.е.н., професор,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка*

Система бухгалтерського обліку покликана вимірювати, реєструвати, накопичувати, узагальнювати, зберігати та передавати інформацію про діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Ринкове середовище, глобалізаційні процеси, з одного боку, пред'являють підвищені вимоги до бухгалтерського обліку щодо якості, достовірності, повноти, надійності фінансової інформації, з іншого – в ринковій економіці, коли суб'єкти господарювання працюють в умовах невизначеності, зростає потреба у більшій аналітичності, оперативності, актуальності даних як фінансового, так і нефінансового характеру. Це вимагає розширення можливостей бухгалтерського обліку. Велике значення у цьому процесі відводиться автоматизації обліку. Проте подальший розвиток науково-технічного прогресу суттєво змінить усі сфери життєдіяльності людини.

Як стверджує Муравський В., четверта промислова революція характеризується такими основними досягненнями, як